

Hámori József laudációja

Hámori József 1932. március 20-án született Fegyverneken. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzor emeritusa, Széchenyi-díjas agykutató, akadémikus, a nemzeti kulturális örökség volt minisztere, a Magyar Tudományos Akadémia r. tagja és korábbi alelnöke, a Magyar UNESCO Bizottság korábbi elnöke és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat jelenlegi elnöke.

Négy gyermeke és hét unokája van, felesége Tompa Anna a Semmelweis Egyetem emeritus professzora, rákkutató, aki emellett ismeretterjesztéssel is aktívan foglalkozik.

Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán 1955 tavaszán fejezte be, kutató biológusként, majd 1958-ban egyetemi doktori címet szerzett. Végzés után Szentágothai János pécsi intézetében kezdte el kutató munkáját, majd 1963-tól, az ugyancsak Szentágothai által vezetett, Semmelweis Egyetem Anatómiai Intézetének munkatársa lett. Vendégkutatóként, vendégtanárként működött a skóciai Szt. Andrews Egyetemen, Kaliforniai San Diego Egyetemen, a New York-i Mount Sinai Egyetemen, valamint folyamatos tudományos együttműködésben volt nemzetközi neurobiológiai laboratóriumokkal és személyes kapcsolatot tartott fenn azok vezetőivel is. Tanított Olaszországban; Bariban, Rómában és Párizsban is.

1966-ban lett a biológiai tudományok kandidátusa, 1972-ben pedig a biológiai tudományok doktora. 1990-ben az MTA levelező tagjává választották. 1992-ben az Európai Akadémia tagja, 1998 májusában az MTA rendes tagja lett, majd két cikluson át a Magyar Tudományos Akadémia élettudományi alelnökeként tevékenykedett.

Több tanulmányútja során foglalkozott a magasabb rendű emlősök látórendszerének szerkezetével és fejlődésével. Ennek eredményeként Magyarországon – Roska Tamás akadémikussal együtt – új, a látást szimuláló, analóg elven működő modellt dolgozott ki. Eredményes kutatói tevékenységét 1994-ben Széchenyi-díjjal ismerték el.

Kétszázat meghaladó közleményt, számos könyvet és könyvfejezetet írt. Több mint ötven éve vesz részt a biológus és orvosi graduális, valamint posztgraduális oktatásban, képzésben. Pécsen és Budapesten PhD hallgatók program-vezetőjeként oktatott. 1990-től a Janus Pannonius Tudományegyetem Állattani Tanszékének megalapítója és első tanszékvezető professzora 2002-ig. 1992–1994 között a Janus Pannonius Tudományegyetem rektora volt, 1993–1994-ben pedig a Magyar Rektori Konferencia elnöke.

2001-től jelenleg is a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információtechnológiai és Bionikai Karán neurobiológiát tanít és Ph. D. hallgatókkal foglalkozik.

1998–2000 között a nemzeti kulturális örökség minisztere, 2000–2002 között a miniszterelnök tudáspolitikai tanácsadója, majd a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium elnöke volt. 1999-ben az UNESCO által szervezett Tudomány Világkonferencia elnöke, majd 2000-2012-ig a Magyar UNESCO Bizottság elnöke volt.

2000-től napjainkig a Magyar Örökség Díj Bizottság elnökeként tevékenykedik.

Az akadémikust 2008-ban magas szintű tudományos kutatói és oktatói tevékenysége, valamint a hazai és nemzetközi kulturális- és közéletben betöltött kiemelkedő szerepe miatt Pest Megye Tudományos díjával tüntették ki, majd 2010-ben Pest Megye, és 2015-ben Budapest díszpolgára lett. 2016-ban Budakeszi és Szolnok városa is díszpolgári címmel tüntette ki, ugyanis a Szolnok megyéből elszármazottak Egyesületének elnöke, valamint rendszeres résztvevője Budakeszi város közéleti eseményeinek. 2013-as megalakulásától a Budakeszi Önkormányzat Kulturális Tanácsadó Testületének elnöki tisztét is betölti. A zene iránti rajongása közismert, de a zenetanulást és a kreativitást ösztönző szerepét szakmailag is tanulmányozta, aminek elismeréseként a Bartók kuratórium és az Operabarátok Egyesületének elnökének is megválasztották.

Kerpel-Fronius Sándor